

8. Освіта в Європі у 2020-2030 роках. Прогноз. Режим доступу: <http://www.pontydysgu.org/2010/01/crowd-sourcing-the-european-foresight-study-your-chance-to-be-an-expert/>. – Назва з екрану.
9. Паламар Л. Проблеми функціонування української мови у вузах у період національного відродження / Л. Паламар // Українська мова у вищих навчальних закладах України. – К.: ІСДО, 1993. – С. 3-11.
10. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування / Я. Радевич-Винницький. – Львів: «СПОЛОМ», 2001. – 223 с.

О.К. ДАНЫЛЮК. ФОРМИРОВАНИЕ КУЛЬТУРЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБЩЕНИЯ БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ В ПРОЦЕССЕ ИЗУЧЕНИЯ КУРСА «УКРАИНСКИЙ ЯЗЫК (ПО ПРОФЕССИОНАЛЬНОМУ НАПРАВЛЕНИЮ)»

Резюме. В статье предложены элементы методических советов и предложений по изучению курса «Украинский язык (по профессиональному направлению)».

Ключевые слова: профессиональная компетенция, коммуникативно-практическое изучение языка, культура речи, профессиональная терминология.

O.K. DANYLIUK. FORMATION OF CULTURE OF PROFESSIONAL COMMUNICATION OF A FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHER THROUGH THE COURSE «UKRAINIAN LANGUAGE (FOR PROFESSIONAL PURPOSES)»

The summary. The methodical advice and recommendations to the educational course «Ukrainian language (on professional specialization)» are given in the article

Key words: professional competence, communicative-practical learning of the language, the culture of communication, terminology.

Рекомендовано до друку.
Д-р пед. наук, проф. І.М. Хом'як.

Одержано редакцією 25.02.2017 р.

УДК: 378.091.33 - 027.31: 81

С.З. РОМАНЮК

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Резюме. У статті акцентовано увагу на важливості використання інноваційних методів навчання у вищій школі при викладанні лінгвістичних дисциплін майбутнім учителям початкової школи. Доведено, що важлива роль у цьому процесі відводиться педагогічним технологіям, тобто, активним методам організації навчальної діяльності студентів. Адже вміле та доцільне їх використання забезпечує належну мотивацію у навчанні майбутніх учителів до вивчення української мови та методики її викладання, активізує їх пізнавальні процеси, забезпечує ситуацію успіху в опануванні лінгвістичними та лінгводидактичними дисциплінами. Ефективними у вивченні цих дисциплін є інтерактивні методи: мозковий штурм, «гарячий стілець», методика незакінчених речень, бесіда за Сократом та робота в творчих групах «Авторська лабораторія», «Пошук мемуарів» тощо. Особливий інтерес у студентів викликають ділові ігри, які дають можливість змодельовати процес навчання української мови в початковій школі та набутти навичок професійного спілкування з молодшими школярами.

Ключові слова: активні методи навчання, мовно-мовленнєва компетентність, практична діяльність, диференційоване навчання, педагогічні технології, інноваційні підходи, початкова школа, майбутні учителі.

У формуванні молодшої генерації вчителів, спроможних відповісти на зростаючі запити сучасного суспільства і втілити в життя положення концепції «Нова українська школа», важливу роль відіграє мовно-мовленнєва підготовка, тобто вироблення предметно-професійних компетенцій, які забезпечать становлення мовної особистості учня, починаючи з молодшого шкільного віку. Адже саме в цей період формується ключова комунікативна компетентність, яка виявляється у здатності успішно користуватися мовою (всіма видами мовленнєвої діяльності) у процесі спілкування, пізнання навколишнього світу, вирішення життєво важливих завдань. Тому пошук ефективних засобів формування комунікативних компетенцій майбутнього вчителя початкової школи належить сьогодні до найважливіших завдань вітчизняної педагогічної науки і насамперед лінгводидактики.

Певні напрацювання у цьому напрямку українські вчені вже мають. Зокрема у роботах О. Біди, І. Бужиної, Л. Коваль, О. Комар, С. Литвиненко, Є. Ляска, С. Мартиненко, О. Митника, І. Пальшкової, Д. Пашенка, Л. Петухової, О. Хижної, Л. Хомич, Л. Хоружої, І. Шапошникової розглядаються різні аспекти проблеми професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. Сучасні українські педагоги та лінгводидакти З. Бакум, Я. Бурлака, М. Вашуленко, Н. Голуб, В. Дороз, О. Караман, С. Караман, О. Любашенко, Л. Мацько, Л. Паламар, М. Пентилюк, О. Пометун, Т. Симоненко та ін. досліджують проблеми використання інноваційних технологій навчання у ВНЗ, зокрема й у викладанні лінгвістичних та лінгводидактичних дисциплін.

І все ж, незважаючи на значні напрацювання педагогічної науки в галузі впровадження сучасних технологій навчання у підготовку фахівців доводиться констатувати про недостатній рівень теоретичної і практичної розробленості проблеми використання інноваційних підходів у мовленнєво-мовній підготовці майбутніх учителів початкової школи у зв'язку з модернізацією освіти в цілому та зі змінами на законодавчому рівні.

Мета статті – виокремити й схарактеризувати доцільні та ефективні форми, методи, засоби навчання лінгвістичних дисциплін майбутніх учителів початкової школи в умовах оновлення педагогічного процесу у ВНЗ.

Вважаємо за необхідне наголосити, що проблема якісної підготовки майбутнього вчителя впродовж тривалого часу вкотре набуває масштабного значення. Адже реалії сьогодення засвідчують нагальну потребу у підготовці компетентного висококваліфікованого фахівця, який би в сучасних умовах інноваційного поступу суспільства був мобільним, творчим, креативним, з високими соціально адаптаційними можливостями й водночас не втратив національної основи у своєму особистісно-професійному зростанні.

Підготувати таку особистість, безперечно, покликані педагогічні ВНЗ, які мають не лише потужну навчально-методичну базу, а й великий практичний досвід у даній сфері професійної освіти. Значними можливостями у розв'язанні окресленої проблеми користується цикл гуманітарних дисциплін, зокрема лінгвістичних. Водночас аналіз сучасних освітніх реалій засвідчує наявність суперечностей між:

- потребою вдосконалення якості професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи згідно з вимогами суспільства та її недостатнім рівнем у сучасних ВНЗ;
- зростаючими вимогами практики в удосконаленні підготовки майбутніх учителів початкової школи та відсутністю у педагогічній науці системних досліджень з питань розробки і застосування інноваційних технологій в цьому процесі.

Для їх подолання система освіти в Україні повинна не просто розвивати інтелект студентів, підвищувати його можливості – вона має практично його орієнтувати, керувати увагою і діями, навчаючи їх процесу самостійного навчання і розвитку, розширювати їх інноваційний і креативний потенціал. Вирішити такі проблеми можна тільки розумно поєднуючи традиційні та інноваційні засоби навчання. Розробка інноваційних моделей навчання, як правило, пов'язується з декількома видами діяльності, на що вказують В. Гузєєв і Т. Паніна [2; 4];

- пошуки по лінії репродуктивного навчання («індивідуально-орієнтоване навчання», «персоналізована система колективного навчання», «бригадно-індивідуальне навчання»), конкретно дидактична основа якої пов'язана з розвитком програмованого навчання;
- пошуки по лінії дослідницького, інноваційного навчання, у рамках якого навчальний процес будується як пошук пізнавально-прикладних, практичних відомостей (нових інструментальних знань про способи професійної діяльності, розробки нових концепцій і парадигм);
- використання моделі навчальної дискусії, характерними рисами якої є, насамперед, обмін знаннями, інформацією;
- заохочення різних точок зору і підходів;
- можливість критикувати або відхиляти будь-яку з висловлених думок;
- напрацювання колективного, як правило, компромісного рішення;
- організація навчальної діяльності на основі ігрової моделі, що припускає включення в навчальний процес імітаційних ігор, тренінгів і вправ при максимальній активності студентів.

Сучасні дослідники стверджують, що професійна підготовка фахівців освітньої галузі переживає етап модернізації та інноваційних змін. Це викликає необхідність узгодження теоретичних концептуальних положень із потребами практики, що, у свою чергу, зумовлює важливість дослідження етапів становлення педагогічної парадигми в історії вищої освіти України [5, 318].

У першу чергу, оновлення підготовки майбутніх фахівців початкової ланки освіти пов'язане із законодавчими актами. У Національній доктрині розвитку освіти серед пріоритетних напрямів розвитку цієї галузі визначено запровадження освітніх інновацій; створення індустрії сучасних засобів навчання і виховання, повне забезпечення ними навчальних закладів [3]. Необхідність реалізації цих завдань зумовлена стрімким розвитком сучасного суспільства. Володіння знаннями й уміння ефективно використовувати їх у своїй професійній діяльності, безперечно, мають сьогодні надзвичайно важливе значення. Тому професійне вдосконалення педагогічних кадрів – одна з найважливіших умов модернізації освіти.

Зазначимо, що використання інноваційних технологій для активізації навчального процесу викликало і зміну структури його організації, що сприяло впровадженню у вишівську практику модульного навчання, а це зумовило зміни в системі професійної підготовки фахівців початкової ланки освіти (розробку нових програм, стандартів, тестів). Якість фахівців, яких готує професійна школа, багато в чому залежить від рівня викладання навчальних предметів, від уміння використовувати наявні резерви для вдосконалення навчального процесу, що зумовлює інтенсивні пошуки підвищення його ефективності шляхом удосконалення змісту нетрадиційних форм навчання. Також не припиняються спроби знайти ті стимули, що сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів. Для цього потрібна, на нашу думку, більш активна співпраця між учасниками навчального процесу, переосмислення стимулів, які використовувалися раніше і давали позитивний результат, упровадження інноваційних педагогічних технологій та підходів до навчання майбутніх учителів початкової школи.

Потреба у творчій активності спеціаліста і розвиненому інноваційному мисленні, в умінні конструювати, оцінювати та раціоналізувати навчальний процес зростає неймовірними темпами. Вирішення цих проблем багато в чому залежить від обраної технології навчання майбутніх фахівців. Саме тому досить гостро постає питання про те, як мають проводитися заняття в сучасному ВНЗ, які педагогічні технології, методи навчання або методики необхідно використовувати. Фахівців цікавить, як досягти системного підходу для проведення сучасної лекції або семінару, для здійснення контролю знань. У технології навчання провідна роль відводиться засобам навчання – викладач не навчає студентів, а виконує функції стимулювання й координації їхньої діяльності, а також функцію керування засобами навчання.

Переконані багаторічною практикою в підготовці майбутніх учителів початкової школи на кафедрі педагогіки та методики початкової освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, що система освіти має забезпечувати організацію навчально-виховного процесу з урахуванням сучасних досягнень науки, педагогічної теорії, соціальної практики, варіативність навчальних програм, індивідуалізацію навчання і виховання. В умовах гуманізації освіти особливої уваги потребує розробка та впровадження таких форм і методів навчальної роботи, які сприяють становленню висококваліфікованих спеціалістів. Однією з важливих умов успішного навчання рідної / державної мови є практичне оволодіння нею з метою якісної підготовки майбутніх учителів початкової школи до професійно-педагогічної діяльності. Особливе місце у вирішенні цього завдання належить роботі з формування мовно-мовленнєвої компетентності фахівця даного профілю.

Згідно освітньої програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівня вищої освіти майбутнього вчителя початкової школи, критеріями мовно-мовленнєвої компетентності є: теоретичні знання української/рідної мови, інших мов, практичні вміння (гностичні, проєктувальні, конструктивні, організаторські, комунікативні) та навички їх застосування як складової культури мовної особистості сучасного вчителя.

Саме тому надзвичайно актуальним для формування лінгвістичної компетентності майбутнього педагога початкової школи є: 1) сприяння посиленню інтересу до вивчення мов; 2) обумовленість вибору методів навчання специфікою кафедри (кафедра педагогіки та методики початкової освіти), характером предметів, призначенням, метою і завданнями навчального закладу; 3) залежність форми навчання, видів його контролю від змісту навчального матеріалу; 4) перевага таких методів особистісно-орієнтованого навчання, які активізують розвиток розумової і розмірковувальної діяльності студентів, їхню самодіяльність, роботу всієї академічної групи в цілому, гарантують свідоме, систематичне сприйняття і міцне засвоєння знань; 5) ефективне поєднання методів навчання у викладанні мовних дисциплін, забезпечення єдності формальних і матеріальних моментів, тобто відповідність змісту навчального матеріалу формам його викладу; 6) постійна планомірна робота над підвищенням мовної та мовленнєвої культури студентів, їхньої орфографічної та пунктуаційної грамотності; 7) упровадження інноваційних індивідуально орієнтованих інтегративних технологій, які спрямовані на досягнення кінцевого результату – підвищення рівня знань як основної умови набуття лінгвістичної компетентності.

Оскільки мовний і мовленнєвий компоненти є головною ланкою у практичній діяльності вчителя початкової школи, виникає потреба в удосконаленні структури і методів його професійної підготовки як на рівні визначення структури і змісту знань з мови, так і на рівні проведення таких експериментальних досліджень, які підтверджуються позитивними результатами. Основна мета вивчення мови – комунікативність, вільне, вміле користування нею в усіх сферах життя, особливо у професійній педагогічній діяльності. Саме комунікативний метод орієнтує учнів на збудження потреби у нових словах і нових знаннях, отже, активізує пізнавальну діяльність, сприяє пошуку незвичних, оригінальних форм її розвитку.

Майбутній вчитель початкової школи, який прагне оволодіти теоретичними знаннями, практично підкріпити їх певним досвідом, досягає цього, якщо глибоко засвоює лінгвістичні та лінгводидактичні дисципліни. Згідно навчального плану напряму підготовки «Початкова освіта», на нашій кафедрі такими курсами є: «Методика навчання української мови» (2 курс); «Розвиток мовленнєвої діяльності молодших школярів» (3 курс); «Методика вивчення літературознавчої пропедевтики» (2 курс), «Технологія вивчення освітньої галузі «Мови і літератури» (5 курс), «Технологія навчання культури спілкування молодших школярів» (5 курс), «Риторика у початковій школі» (5 курс) та ін. Провідними формами навчального процесу у викладанні даних дисциплін стали лекційні, практично-семінарські заняття, захисти пропонованих проєктів, проведення лінгвістичних «круглих столів», дискусій, рольових і сюжетних ігор, тренінгів, які є важливими формами розвивального навчання, сприяють удосконаленню професійного спілкування на задану тему, підвищують інтерес до створення і розв'язання тестових завдань тощо.

Робочими програмами цих дисциплін поряд із традиційними методами навчання передбачено також застосування інноваційних підходів до організації навчального процесу та його методичного забезпечення. Інноваційна перебудова навчального процесу у вищих навчальних закладах значною мірою впливає на характер форм, методів і засобів навчання, у тому числі й лекції. Практика, як зазначає Н. Голуб, підтверджує продуктивність нових її видів: лекції-діалогу, проблемної, інструктивної, узагальнювальної, бінарної, лекції-теоретичного конструювання, лекції-ділової гри. Ефективності названих типів лекцій сприяють такі прийоми: з'ясування ключових питань попередньої лекції, привернення уваги студентів до змісту лекції за допомогою ключових фраз, постановка проблемних запитань і завдань, спільна пошукова діяльність тощо [1]. У практиці нашої роботи зарекомендувала себе, як успішна, лекція-візуалізація, в процесі якої студент має змогу встановити відповідні взаємозв'язки між поняттями, концепціями, підходами до визначення сутності лінгвістичних понять та їх особливостей, наочно побачити технологію реалізації мовних дефініцій у структурі уроку в початковій школі.

У викладанні лінгводидактичних дисциплін активно використовуються сучасні мультимедійні технології, які забезпечують сприйняття студентами інформації одночасно кількома органами чуттів. При цьому інформація подається в таких формах: аудіоінформація (звукова), відеоінформація, анімація (мультиплікація, оживлення). Ефективність даної технології зумовлена тим, що вона підвищує мотивацію студентів до сприйняття початкового матеріалу, активізує їх пізнавальну діяльність, розвиває мислення, уяву, творчість, дає можливість викладачеві залучати до співпраці майже всю аудиторію.

На нашу думку, оптимальними у складному процесі вивчення означених дисциплін є дискусія, евристична бесіда, проблемні завдання і задачі, дидактична гра, використання інформаційно-комп'ютерних технологій. Вибір

того чи іншого методу навчання визначається з урахуванням навчальних завдань, ступенем володіння викладачем відповідною методикою, рівнем підготовки студентів. Важливу роль у застосуванні цих методів відіграють умови навчальної діяльності, де провідне місце посідає забезпеченість різними видами джерел інформації. У нашій практиці одним із поширених методів інтерактивного навчання виступає дискусія. Її стимулююча функція (у формах диспуту, круглого столу, мозкового штурму, аналізу життєвих ситуацій) виявляється в актуалізації основних інтелектуальних потреб студентів – отриманні нових знань та в самовияві в колективі. Враховуючи високу ефективність цього методу у формуванні теоретичних знань студентів, розвитку їх словесно-логічного мислення, самостійності суджень у сфері майбутньої професійної діяльності, варто дотримуватися таких вимог: обов'язково ознайомити майбутніх педагогів з правилами проведення дискусії, чітко визначити її проблематику, аргументувати позиції студентів, завершувати обговорення конкретними пропозиціями.

Результатом систематичного застосування дискусії як активного методу навчання стають набуті студентами вміння виводити гіпотези, знаходити загальні принципи, здійснювати самостійну дослідницько-пошукову роботу. Ефективною у процесі оволодіння лінгвістичними компетенціями є евристична бесіда (в індивідуальній та груповій формах), яка становить систему запитань, що дає можливість викладачу підвести студентів до усвідомлення зв'язків між явищами, фактами, процесами, спрямовує пошук закономірностей і шляхів їх реалізації, стимулюючи мисленеву активність. Досвід засвідчує, що при цьому кожне наступне запитання евристичної бесіди неодмінно має бути зумовлене попередньою відповіддю, щоб його місце в бесіді було логічно вмотивованим. За допомогою проблемних завдань і задач активізується пізнавальна потреба студентів, стимулюється процес їх мислення. Вважаємо, однак, що іноді викладачеві варто продемонструвати майбутнім педагогам різні наукові гіпотези, протилежні погляди на наукову проблему, окреслити різницю в підходах до її розв'язання і запропонувати майбутнім педагогам сформулювати власну позицію, тобто, змодельовати ситуацію вибору і в кінцевому результаті колективно її проаналізувати, визначити перспективи подальших досліджень. Так, вивчаючи тему «Технологія диференційованого навчання молодших школярів на уроках української мови та літературного читання», пропонуємо студентам актуальні проблемні питання, що потребують неоднозначного, конструктивного підходу для їх вирішення («Як організувати навчання молодших школярів на уроці української мови, використовуючи різні види диференціації?», «Які основні правила успішного навчання найбільш ефективні при диференціації?», «Обґрунтуйте доцільність використання технології диференційованого навчання на уроках української мови» тощо). На нашу думку, застосування активних методів та форм навчання не тільки підвищує ефективність навчальної діяльності та інтелектуальний рівень студентів, а й рівень педагогічної майстерності викладача, розширює коло прийомів і методів його роботи, піднімає на вищий рівень стосунки зі студентами у навчальній та науково-дослідній роботі.

Під час лекційних та семінарських занять з мовних дисциплін нами широко використовуються технології співробітництва, елементи особистісно орієнтованої технології та технології розвивального навчання. Набули поширення в нашій практиці й такі інтерактивні методи навчання, як робота в парах, робота в малих групах, «гарячий стілець», мікрофон, методика незакінчених речень, мозковий штурм та ін. Так, групі «Авторська лабораторія» (3-4 чол.) даються завдання: доповнити авторський текст, написати свою версію твору на задану тему, зробити власний портрет-опис героя тощо. Такий підхід розвиває творче мислення студентів, естетичний смак, художній стиль мовлення. Члени групи «Пошук мемуарів» (2-3 чол.) розшукують і наводять мемуарні свідчення самого автора або думки про нього відомих діячів. Використання на семінарсько-практичних заняттях таких матеріалів зацікавлює студентів, допомагає їм правильно трактувати певні дискусійні питання, логічно узагальнювати гострі полемічні думки й ситуації. «Експертна група» (3-4 чол.) здійснює контроль за регламентом, стежить за висловленням оригінальних ідей, розкриттям проблем з теми семінарського заняття, допомагає об'єктивно оцінити роботу, підбити підсумок заняття.

Важливо зазначити, що в основу взаємодії учасників навчального процесу з різним рівнем інтерактивності й управління навчальним процесом нами покладено сучасні інноваційні технології навчання (інформаційно-комунікаційні (комп'ютерні), ігрові, тренінгові). Інформаційно-комунікаційні (комп'ютерні) технології сьогодні є одним із провідних засобів досягнення конкурентних переваг, тому розгляд їх ролі та значення на освітньому ринку є доволі актуальним. Зважаємо на те, що в науковому обігу нині виокремлюють ігрові технології (гра, ділова гра), комп'ютерні технології (комп'ютеризація навчання), діалогові технології, які пов'язані зі створенням комунікативного середовища (педагогічна взаємодія), тренінгові технології, інтерактивні технології.

Досвід засвідчує, що особливий інтерес у студентів викликають ігрові технології, а саме ділова гра (відтворюються поведінка і робота конкретних працівників: учителя, директора, завуча, класного керівника.), які наближують їх до майбутньої професійної діяльності, дають можливість краще підготуватися до проходження педагогічної практики в школі, набуті необхідних умінь і навичок спілкування з молодшими школярами. Студенти із задоволення відчують себе в ролі молодого вчителя, програючи фрагменти уроків з української мови чи літературного читання в початковій школі, відповідно готуючись до їх виконання заздалегідь за чітко визначеними завданнями викладача курсу. Вони із захопленням складають лінгвістичні казочки про частини мови для молодших школярів, набувають комунікативних умінь і навичок для майбутньої професійно-педагогічної діяльності.

Аналіз діяльності педагогічних ВНЗ засвідчує, що використання інноваційних технологій навчання і підходів до їх використання забезпечує високу ефективність навчальних занять з лінгводидактичних дисциплін, підвищує якість підготовки майбутніх учителів початкової школи до професійно-педагогічної діяльності, сприяє формуванню у них комунікативної компетентності, мовно-мовленнєвої практики, творчого мислення і навичок пошукової діяльності. Подальшого дослідження заслуговує вивчення ролі педагогічної (виробничої)

практики у формуванні готовності майбутніх учителів початкової школи до формування мовної особистості молодшого школяра.

ЛІТЕРАТУРА

1. Голуб Н.Б. Комунікативно-діяльнісний підхід до вивчення лексикології в школі / Н.Б. Голуб // Освіта Донбасу. – 2003. – № 1 (96). – С. 18-21.
2. Гузев В.В. Образовательная технология: от приема до философии / В.В. Гузев. – М.: Сентябрь, 1996. – 112 с.
3. Національна доктрина розвитку освіти. Указ Президента України від 17 квітня 2002. – № 347/2002. Книга керівника навчально-виховного закладу: Довідково-методичне видання / упоряд. Б.М. Терещук, В.В. Скиба. – [вид. 2-е, доп.]. – Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. – 768 с.
4. Панина Т.С. Современные способы активизации обучения: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Т.С. Панина, Л.Н. Вавилова; под ред. Т.С. Паниной. – М.: Издательский центр «Академия», 2006. – 176 с.
5. Стрілець С.І. Оновлення підготовки майбутніх учителів початкових класів: актуальні тенденції та перспективи / С.І. Стрілець // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер.: Педагогічні науки. – 2013. – Вип. 111. – С.317-321.

С.З. РОМАНИЮК. ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ К ОБУЧЕНИЮ ЛИНГВИСТИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ

Резюме. В статье акцентировано внимание на важность использования инновационных методов обучения в высшей школе при преподавании лингвистических дисциплин будущим учителям начальной школы. Доказано, что важная роль в этом процессе отводится педагогическим технологиям, то есть, активным методам организации учебной деятельности студентов, ведь умелое и целесообразное их использование обеспечивает должную мотивацию в обучении будущих учителей к изучению украинского языка и методики его преподавания, активизирует их познавательные процессы, обеспечивает ситуацию успеха в овладении лингвистическими и лингводидактическими дисциплинами. Эффективными в изучении этих дисциплин являются интерактивные методы: мозговой штурм, «горячий стул», методика незаконченных предложений, беседа по Сократу и работа в творческих группах «Авторская лаборатория», «Поиск мемуаров» и тому подобное. Особый интерес у студентов вызывают деловые игры, которые дают возможность смоделировать процесс обучения украинского языка в начальной школе и приобрести навыки профессионального общения с младшими школьниками.

Ключевые слова: активные методы обучения, языково-речевая компетентность, практическая деятельность, дифференцированное обучение, педагогические технологии, инновационные подходы, начальная школа, будущие учителя.

S.Z. ROMANYUK. INNOVATIVE APPROACHES TO LEARNING LINGUISTIC DISCIPLINES OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS

The summary. In the article attention is focused on the importance of using innovative teaching methods in higher education in teaching linguistic disciplines for future teachers of primary schools. Proved that an important role in this process is given educational technology, scilicet, active methods of learning activities for students. After skilful and appropriate use provides adequate motivation in the training of teachers to study the Ukrainian language and methods of teaching, stimulates their cognitive processes, ensuring success in mastering the situation and linguodidactic linguistic disciplines. Effective in the study of these subjects are interactive methods: brainstorming, «hot chair» technique of unfinished sentences, conversation of Socrates and work in creative groups «Author's Laboratory», «Search memoirs» and so on. Of particular interest to students cause business games that make it possible to simulate the process of learning the Ukrainian language in elementary school and acquire skills for professional communication with younger students.

Key words: active learning methods, language and speech competence, effort, differentiated instruction, educational technology, innovative approaches, primary school, future teachers.

Рекомендовано до друку.

Д-р пед. наук, проф. Н.В. Романишина.

Одержано редакцією 27.02.2017 р.

УДК: 371.13:373.3:51

Н.Ю. РУДНИЦЬКА, Н.П. ТАРНАВСЬКА

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ У ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ ТА ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Резюме. У статті здійснено спробу провести теоретичний аналіз сучасних технологій навчання математики у дошкільному навчальному закладі та початковій школі. Наведені приклади використання інтерактивних технологій на заняттях в ДНЗ та уроках математики в початкових класах. Обґрунтовано необхідність нових підходів до підготовки майбутніх педагогів у застосуванні ними інтерактивних технологій навчання.

Ключові слова: технології укрупнення дидактичних одиниць, технології випереджувального навчання, інтерактивні технології.

© Н.Ю. Рудницька, Н.П. Тарнавська, 2017